

Forord

Den gode jihad

Den gode jihad. Det høres ut som en selvmotsigelse – inntil du slår opp i 2. Timoteusbrev 4,7 i Bibelen. Paulus sier: «Jeg har stridd den gode strid.» I den arabiske oversettelsen er de tre siste ordene oversatt med «den gode jihad».

Vi er midt inne i en strid. En krig, faktisk. En krig der islam utfordrer. Millioner av muslimer har bosatt seg i Europa og Nord-Amerika, og vi kan ikke nekte for at i alle fall noen av dem hater Vesten. Vi har sett bevis på det: 11. september, attentatet mot nattklubbene på Bali, togbombene i Madrid, attentatene mot undergrunnsbanen i London, Iran, Irak. Tusenvis av mennesker har dødd, og ekstremistgrupper som al-Qaida lover at det er flere angrep i vente.

Men denne krigen er ikke hva den gir seg ut for. Det er ikke denne krigen apostelen Paulus skrev om i brevet til Timoteus. Egentlig er det riktigere å si at disse hendelsene gjenspeiler en åndelig krig – en usynlig konflikt. Og hvordan skal vi kristne svare? Med bomber og skytevåpen? Er dette virkelig det eneste alternativet vi har? Vi kan forsikre deg om at en slik metode ikke kommer til å vinne noen åndelig krig. Det ville være en rent defensiv, reaksjonær strategi, og tiden er inne for at de kristne skal ta offensiven.

Så hvordan kjemper man da egentlig en god åndelig jihad? For å finne svar på dette spørsmålet skal vi rette blikket mot en gruppe kristne som lever under islam. Ja, det finnes faktisk kristne i den muslimske verden – i land som Iran, Irak, Indonesia, Pakistan, Egypt og landene i Midtøsten og Sentral-Asia. I noen tilfeller er kirken skjult og holder knapt nok hodet over vannet. I andre land

har kirken eksistert siden den første pinse. Disse kirkene har sett islam bli til og vokse, og ofte har de lidd kraftig. Hvis vi vil vite hva Europa og Nord-Amerika muligens har i vente, bør vi se til disse kirkene. Vi kan lære mye av deres suksesser og nederlag.

Men hvordan kan vi fortelle deres historie? Vi vil gjerne at du skal få møte noen enestående mennesker, men hvis vi oppgir hva de heter og hvor de bor, ville vi sette både livene deres og menighetene deres i fare. De har riktignok fortalt oss at de *ønsker* at folk skal få høre historiene deres, så metoden vi har valgt, er heller uvanlig. Del 1 av *Farlig tro*, omtrent 85 prosent av boken, er en fortelling. Alt du leser der er sant – vi har ikke funnet opp noe av det, selv om vi i enkelte tilfeller har fylt inn tomrommene med informasjon vi har fått fra venner som bor og virker i den muslimske verden.

Som du vil se utspiller historien seg i Midtøsten, i et navnløst land. Personenes navn er oppdiktet, bortsett fra Broder Andreas sitt, og i mange tilfeller er skikkelsene satt sammen av mer enn én virkelig person. På denne måten håper vi at vi kan beskytte vennene våre, men likevel la deg få bli med inn i den virkeligheten disse brødrene og søstrene våre lever i. Og selv om jeg (Broder Andreas) er en medspiller i denne historien, har jeg ikke noen sentral rolle. Min oppgave er å oppmuntre og hjelpe kirken i de muslimske landene som best jeg kan. Men dette er ikke min historie, og det er derfor jeg trekker meg tilbake og omtaler meg selv i tredje person, mens jeg overlater rampelyset til vennene mine.

Mot slutten av denne boken skal vi legge fram noen tanker om hvordan vi kan gå fram som reaksjon på denne historien. Vi her i Vesten spiller en avgjørende rolle i den gode striden, og vi har tenkt å komme med et forslag til en strategi for hvordan du kan svare på utfordringen islam stiller oss overfor.

Men først av alt må vi introdusere deg for noen fantastiske personer. Bli med på en reise til en typisk arabisk by, Suq al Khamis. Der skal du få møte Ahmed, en muslim som står overfor sitt livs viktigste valg, og Abuna Alexander, presten i den lokale

St. Markus-kirken, som prøver å oppfostre menigheten sin midt i et fiendtlig, muslimsk samfunn. Så vil du få møte Butros, som er i ferd med å avslutte utdannelsen sin i England og må bestemme seg for om han skal bli værende der eller vende hjem igjen. Senere vil du treffe Nadira, Butros' kone; Mustafa, som spiller en viktig rolle i lokallaget av den fundamentalistiske gruppen Det muslimske brorskapet; Hassan, en av Ahmeds nærmeste venner; Salima, ei tenåringsjente som oppdager noe fantastisk på satellitt-tv; Kareem, regjeringsmedlem og en velkjent skikkelse fra landets medier; og til sist Layla, ei kristen jente med en onkel som har konvertert til islam.

Ta deg nå tid til å lytte til historiene deres. Når du er ferdig, kommer vi tilbake for å snakke litt om veien videre.

1

Et land i Midtøsten

Det var søndag morgen i byen Suq al Khamis, og Ahmed vurderte å gjøre det utenkelige. Den magre gutten trasket rastløst fram og tilbake på rommet sitt mens han forsøkte å bestemme seg for om han skulle ta sjansen eller ei. Han kikket opp på plakaten over sengen, selv om han kunne teksten utenat:

Allah er vårt formål.
Budbæreren er vår leder.
Koranen er vår lov.
Jihad er vår vei.
Å dø for Allah er vårt største håp.

Det var det siste utsagnet som fikk Ahmed til å gyse. Senest i går kveld hadde han hatt mareritt igjen. Han befant seg i en grop full av all slags slanger. De kveilet seg rundt ham og hogg ham med de fryktinngytende tennene sine. Han hadde våknet opp våt av svette, nok en gang minnet om den evige straffen som kanskje ventet ham, slik Allah lovet for alle dem som ikke pliktoppfylende fulgte islams fem søyler. Drømmene kunne variere – noen ganger kjente han flammer som svidde huden hans, andre ganger ble han hengt etter håret og fikk skinnen skrappt av kroppen. Dette var islams grufulle budskap slik han stadig fikk det forkynt fra den lokale gruppen av Det muslimske brorskapet. De møttes til og med ofte hjemme hos ham. Ja, Allah var nådig, men han var også en fryktens gud, som moret seg med å torturere de vantro. Og ifølge deres lære var enhver kristen *kafir*, en vantro. Hans eneste håp om

å slippe unna helvetets gru var å leve et eksemplarisk muslimsk liv. Eller å dø i jihad.

Så reiste Zaki bort for å studere og sendte brev tilbake til Ahmed, der han stilte det svimlende spørsmålet som utfordret selve kjernen i religionen deres. Zaki var Ahmeds barndomsvenn. Sammen hadde de to guttene gått i moskeen og hørt imamens ildfulle tale hver fredag. Sammen hadde de også gått på den lokale kristne skolen, for fedrene deres var enige om at den hadde det beste undervisningstilbudet for guttene. Religion hadde vært en viktig del av utdanningen deres. Hver dag brukte elevene tid på å fordype seg i troen sin. De kristne ble undervist i et rom for seg selv av Abuna Alexander, presten i den lokale kirken, og muslimene i et annet rom ble ledet av en nyutdannet akademiker med eksamen fra et av de største universitetene i hovedstaden. Ahmed måtte innrømme at selv om han hadde gått på en skole som ble drevet av kristne, hadde han egentlig aldri snakket med dem om troen deres – annet enn på en nedsettende måte når han og Zaki og deres felles kamerat Hassan prøvde å omvende de kristne elevene til islam.

Nå la bestevennen fram en utenkelig tanke: Kanskje kristendommen hadde noe ved seg. Zaki hadde fått tak på *Injil*, det kristne evangeliet, og i all hemmelighet hadde han lest om *Isa* (Jesus). Det var ikke det at Jesus var helt ukjent for dem – det var mange henvisninger til ham i Koranen – men de kristne skriftene tegnet et helt annet bilde av denne profeten.

Ahmed trakk opp det krøllete arket fra lommen og leste nok en gang Zakis sjokkerende ord: «Isa er den mest fantastiske mannen som noensinne har levd. Jeg kan ikke la være å sammenlikne ham med vår profet, fred være med ham. Jeg sier ikke mer. Skaff deg Injil og les selv. Så snakkes vi når jeg kommer hjem på ferie.»

Ahmed stappet brevet tilbake i lommen og overveide alternativene nok en gang. Drømmene ble stadig verre. Hvis det var noen som helst sjanse for at han kunne finne svarene i kirken, var

det verdt risikoen. Men han måtte være forsiktig. Ingen i familien måtte få vite det. Han skyndte seg gjennom stuen, ut døren og bort til mopeden som sto parkert ved hovedinngangen. Han sparket i gang sykkel og sendte til værs en sky av støv idet han fór bortover jordveien til den brolagte hovedgaten som ledet gjennom byen. Han snodde seg vei gjennom morgenrushet, forbi eselkjerrer, lastebiler og overfylte varebiler som fylte rollen som kollektivtransport. Langs veien kjørte han forbi butikker, en rekke moskeer og et livlig marked – markedet som ga opphav til *suq* i bynavnet – til han nådde bygrensen. Der lå det en mursteinsbygning, en kirke oppkalt etter St. Markus. Ahmed kunne se flere personer på vei mot døren, hvor Abuna Alexander sto kledd i svart prestekjole og ønsket kirkegjengerne velkommen.

Ahmed parkerte mopeden ved skolegjerdet på andre siden av gaten. Han kjente usikkerheten velle fram inni seg. Hva om noen kjente ham igjen? Hvordan skulle han forklare dette for faren? Han så seg rundt, men dro ikke kjensel på noen. Han gikk nedover gaten, krysset den, og så snudde han og vendte rett mot kirken. Han skulle bare sprette raskt opp trappene og sette seg helt bakerst.

Men presten så ham der han kom gående, og ansiktet fikk et bekymret drag. «Jeg kjenner deg,» sa fader Alexander og blokkerte inngangen for gutten. «Fra skolen, ikke sant?»

Ahmed nikket.

«Jeg hadde ikke ventet å se deg her. Hva fører deg til St. Markus-kirken?»

«Jeg vil bare besøke dere. Jeg lover at jeg ikke skal være til bry.»

Fader Alexander lo nervøst og sa: «Nei, det er ikke noen god idé. Bare reis hjem igjen, du. Dette er et sted for kristne. Hvis du vil tilbe Gud, får du dra i moskeen.»

Ordene overrumplet gutten. Det hadde aldri falt ham inn at kirken ikke ville ta imot ham. Han gjorde et haltende forsøk på å forklare: «Jeg ville bare finne ut hva dere tror på.»

«Beklager. Dette er verken riktig tid eller sted.» Presten ble

streng i stemmen. Han ville åpenbart ikke slippe Ahmed inn i bygningen.

«Men kan jeg i det minste få låne Injil, da?»

«Hva skal du med Injil? Du har jo Koranen. Avsted nå. Guds-tjenesten skal straks begynne, og du bør ikke bli sett her.»

Ahmed skulle til å protestere, men oppdaget raskt at flere av sognebarna hadde stoppet opp for å stirre på den merkelige scenen som utspilte seg på kirketrappen. Han hadde i alle fall mistet enhver mulighet til å snike seg usett inn i kirken, og hvis han ble værende lenger, var det kanskje noen som ville gå til faren hans med det de hadde sett. Han snudde seg og stormet over gaten til mopeden sin.

*

Hvorfor skulle en muslimsk gutt ønske å komme i kirken? Abuna Alexander strøk seg forundret over skjegget, mens han fulgte tenåringen med øynene der han hoppet på mopeden og satte av sted. Presten myste i det kraftige sollyset som ble reflektert fra den sandfylte veien. Et dovent esel trakk en bonde på en kjerre forbi kirken og videre ut på jordene som strakte seg langt ut fra Suq al Khamis mot en landsby et par kilometer unna. Inne i kirken satt femti trofaste kirkegjengere og ventet på at fader Alexander skulle begynne liturgien.

Det var ikke det at presten ikke likte muslimer. Han hadde virkelig anstrengt seg for å være en god nabo, selv etter at det hadde dukket opp en ny moské ved siden av St. Markus-kirken. Noen ganger skrudde de høyttalerne på full styrke for å prøve å drukne gudstjenestene hans. Han hadde hjertelige forhold til flere imamer. Hvert år ønsket han dem god *eid al-fitr*, festen som markerte slutten på ramadan, og noen av dem ønsket ham god jul. I påsken minte imamene ham riktignok på at muslimer ikke tror at Jesus døde på korset, men bare ble hentet bort av Gud. Han følte seg hjelpeløs når han skulle prøve å forsvare kristendommen mot slike angrep.

Det var en hårfin balanse i sameksistensen deres. Mindre enn ti prosent av byens 75 000 innbyggere kalte seg kristne, og dette var faktisk en større prosentandel enn de fleste andre tettsteder kunne skilte med. På papiret hadde alle i landet rett til å velge religion fritt, men i virkeligheten betydde det at alle hadde rett til å velge islam. Koranen sa at den som vender seg bort fra islam er vantro, og de vantro må drepes. Dessuten ville enhver hengiven muslim si at sharialoven var overordnet alle andre rettssystemer, og hengivne muslimer var det mange av i byen – ikke minst takket være en lokal gruppe av Det muslimske brorskapet, som stadig kjempet sharialovens kamp. Disse fundamentalistene begynte faktisk å skape problemer for enkelte i St. Markus-menigheten. Blant annet sto de bak et innbrudd i butikken til et av medlemmene, en gullhandler som bidro mye til kirkekassen, men det lokale politiet gjorde ingenting med det. På mindre steder var presset enda større. Ekstremistene hadde til og med brent ned en kirke i en landsby like ved.

Så hvorfor skulle han la en muslim besøke kirken? Det ville bare skape uro i den lille flokken hans. Som prest hadde han ansvar for menigheten. Han måtte beskytte den for ulver, og det var ikke til å komme fra at enkelte av muslimene i nabolaget var ulver. Selv om det i dag rådde en skjør våpenhvile, hadde de opplevd flere ganger før at muslimer hadde forsøkt å sluke de troende. Og det ble ennå gjort forsøk på å lokke medlemmer av flokken hans til å konvertere til islam.

En gang i historien hadde kirken vært sterk. Araberne var blant dem som hadde hørt Peter tale i pinsen, og det var kort tid etter dette at kirken ble grunnlagt i den arabiske verden. Kristendommen hadde spredt seg og dominert området fram til islam hadde dukket opp på 600-tallet. Islams hærer oversvømte raskt området og tvang kristne samfunn til å omvende seg. I fjorten hundre år hadde de som ikke konverterte til islam, måttet lide under dets styre. Etter *dhimmitude*-prinsippet fikk kristne lov til å eksistere, men ble straffet med ekstra skatter og annenrangs status.

«Vi må være forsiktede og huske at det er mange muslimer som har narret oss opp igjennom,» hadde Abuna Alexander påminnet menighetsrådet. «De har latt som om de har konvertert, for så å forføre døtrene våre, gifte seg med dem og til slutt vende tilbake til islam.» Unge muslimske menn hadde latt som de var søkende, mens de i virkeligheten kom for å se jenter med bare legger og uten sjal. Nei, han kunne ikke invitere disse forfølgerne inn i kirken så de kunne smugtitte på jentene.

Selv om han prøvde å overbevise seg selv om at han måtte beskytte hjorden sin, kjente han et stikk av skyldfølelse. Han visste at Gud hadde invitert alle til å bli frelst. Men ærlig talt, hvordan kunne muslimer bli frelst? Hvorfor skulle en kristen ønske at de ble frelst? Fortjente de ikke Guds dom? Hvis han hadde latt denne unge mannen slippe inn, kunne han kanskje ha satt hele menigheten i fare. Det hemmelige politiet ville komme og forhøre ham. De kunne til og med beordre at kirken skulle stenges for godt. Han kunne ikke ta den sjansen. Det måtte da gutten skjønne. Han skulle ikke ha satt presten i en så kinkig situasjon.

Klokkene kalte på Abuna Alexander inne fra helligdommen, og han gikk inn for å begynne messen.